

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Διεθνή Συνέδρια

Συνεπληρώθη ἔτος ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τοῦ XXX Διεθνοῦς Συνεδρίου Βιομηχανικῆς Χημείας εἰς τὰς Ἀθήνας.

Αἱ ἐντυπώσεις καὶ ἡ κριτικὴ τῶν Συνεδρῶν, τὰς ὁποίας ἐδημοσίευσαν οὗτοι εἰς τὰ περιοδικὰ τῆς χώρας των σχετικῶς μὲ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Συνεδρίου καὶ τὴν φιλοξενίαν ἢ ὅποια τοὺς ἐπεφυλάχθη εἶναι πλήρης ἐνθουσιασμοῦ. Διὰ τοὺς Ἑλληνας χημικοὺς αἱ ἀνωτέρω ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν μεγίστην ἱκανοποίησιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς ἐπιβράβευσις τῶν καταβληθεισῶν προσπαθειῶν ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὡς ὄθησις δι' ἐπανάληψιν παρομοίων ἐκδηλώσεων μὲ καλύτερα ἀποτελέσματα μελλοντικῶς.

Ἡδη ἐδημοσιεύθησαν καὶ δημοσιεύονται εἰσέτι αἱ δοθεῖσαι διαλέξεις ὡς καὶ αἱ ἀνακοινώσεαι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Societé de Chimie Industrielle, «Chimie et Industrie».

Κατωτέρω δημοσιεύεται ἡ γενικὴ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ κ. Maurice Deschiens γενικοῦ εἰσηγητοῦ τῶν Συνεδρίων τῆς Βιομηχανικῆς Χημείας, ἧτις ἐγένετο ἐνώπιον τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὰς πρώτας συνεδριάσεις τοῦ παρόντος ἔτους.

Κύριοι Πρόεδροι, Κύρια, Κύριοι.

Ἀποτελεῖ εὐχαρίστησιν ἢ διερεῦνησις, ἐκ τῶν μυστηρίων τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος, τοῦ τῆς Δήμητρος, τῆς μητρὸς γῆς, τῆς θεᾶς τοῦ σίτου, ὅστις ἀναπτύσσεται καὶ ὀριμάζει εἰς τοὺς ἀγρούς.

Αἱ ἐργασίαι ὑμῶν, Κυρία καὶ Κύριοι, ἔχουν, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐφαρμογῶν αὐτῆς, τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς σημασίαν, προσδίδουσαι εἰς ἕκαστον τῶν Διεθνῶν ἡμῶν Συνεδρίων Βιομηχανικῆς Χημείας τὸν σπῆρον, κατόπιν δὲ νέους στάχεις, οὕτω δὲ αἱ συγκομιδαὶ κυματίζουσιν κατ' ἔτος, αἱ δὲ χρυσαὶ δέσμαι λάμπουν εἰς τὸν ἥλιον τοῦ χημικοῦ κόσμου. Οἱ ἀρμόδιοι θὰ ἀντλήσουν διδάγματα ἐκ τοῦ λήγοντος θριαμβευτικῶς Συνεδρίου. Θὰ ἀποδώσουν ἐπίσης εἰς τοὺς ὀργανωτάς, εἰς τὰς ἀρχάς καὶ εἰς τοὺς φιλοξενούντας ἡμᾶς Ἑλληνας τὴν δικαίαν τιμὴν τὴν ὅποیان ἀξίζουσιν. Ὡς πρὸς ἡμᾶς, ὁ σκοπὸς μας εἶναι νὰ σᾶς παρουσιάσωμεν, ἐν τῇ γενικῇ ταύτῃ ἐκθέσει, μίαν γενικὴν συνόψισιν τῶν παρατηρηθεισῶν κυρίων ἐπιδιώξεων.

Κατ' ἀρχὰς πρέπει νὰ ὑπογραμμίσωμεν ὅλως ἰδιαιτέρως τὴν ὑψηλὴν πνευματικὴν στάθμην καὶ τὴν τεχνικὴν ἀξίαν τῶν λαβουσῶν χώραν διαλέξεων καὶ τῶν παρουσιασθεισῶν ἀνακοινώσεων.

Τὰ σημαντικὰ γενικὰ θέματα, τὰ ὁποία ἀπετέλεσαν τὸ ἀντικείμενον τῶν διαλέξεων, ἐπέτυχον ἄριστα νὰ θέσουν πρὸ ὀφθαλμῶν προβλήματα καὶ πραγματοποιήσεις ἀμέσου γενικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ νὰ τονίσουν τὰς ἀμέσους σχέσεις αὐτῶν μὲ τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποία ἐνδιαφέρουν τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν καὶ βιομηχανίαν.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 τμήμα ἡμῶν (Ἀναλυτικὴ Χημεία, ἐξοπλισμὸς καὶ ὄργανα τοῦ ἐργαστηρίου), αἱ νέαι ἐπιδιώ-

ξεις καταφαίνονται κυρίως εἰς τὰς μεθόδους προσδιορισμοῦ τῶν διαφόρων προϊόντων, ὀργανικῶν καὶ ἀνοργάνων. Ἐξ ἄλλου, παρετηρήθη μία λίαν σημαντικὴ προσπάθεια πρὸς τὸν τομέα τελειοποιημένων ὀργάνων καὶ πρὸς καλῶς καθορισμένην χημικὴν τεχνικὴν.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τμήμα (Χημικὴ Βιομηχανία, ἐξοπλισμὸς τοῦ ἐργοστασίου) συνεζητήθησαν ἐξαιρετοὶ ἐργασίαι ἀφορώσαι πρωταρχικὰς καὶ οὐσιώδεις λειτουργίας τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι αἱ χρήσεις τῶν ἐπιπλεουσῶν πλαστικῶν οὐσιῶν καὶ αἱ νέαι μέθοδοι ἀποκοκιοποιήσεως.

Τὰ τμήματα 3 καὶ 5 ἠνωμένα (ὑδατα, στερεὰ, ὑγρά καὶ ἀέρια καύσιμα) ὑπῆρξαν ἀντικείμενον προσοχῆς, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ἀναπτύξεώς των, ἧτις ἂν καὶ συχνὰ ὀφείλετο εἰς λόγους συναγωνισμοῦ, ἐν τούτοις ὑπῆρξαν ἐποικοδομητικὴ μεταξὺ τῶν διαφόρων πηγῶν ἐνεργείας.

Ἡ Βιομηχανικὴ πυρηνικὴ χημεία, ἀντικείμενον τῶν ἐργασιῶν τοῦ τμήματος 6, ὑπῆρξεν ἀφορμὴ λαμπρῶν ἀνακοινώσεων ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν σχετικῶν μὲ τὰ ραδιοστοιχεῖα καὶ τὴν παρασκευὴν των.

Αἱ μελέται τῶν ὀμίλων Saclay καὶ Prague κατεῖχον σημαντικὴν θέσιν ἐν προκειμένῳ.

Εἰ τὸ τμήμα 7 (μεταλλεύματα, μεταλλουργαὶ κλπ.) αἱ ἀνακοινώσεις ἀφεώρουν κυρίως τὰ μεταλλεύματα σιδήρου καὶ τοὺς ταχεῖς χάλυβας.

Φαίνεται ὅτι ἡ δυνατότης χρησιμοποίησεως τοῦ ὑδρογόνου ὡς ἀναγωγικοῦ μέσου, ὑποκαθιστῶσα τὴν κλασσικὴν δι' ἀνθρακὸς μέθοδον, τείνει νὰ ἐκθρονίσῃ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐκ τῶν προνομίων τῆς ἄτινα συνδέονται μὲ τὰς δύο θεμελιώδεις λειτουργίας αὐτῆς; παραγωγὸς ἐνεργείας καὶ χημικῶν ἀναγωγικῶν μέσων.

Ἐν τούτοις, ἡ κλασσικὴ παραγωγή ἐνεργείας ἐκ τοῦ ἀνθρακὸς καὶ τῶν παραγῶν αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ πετρελαιοειδῆ προϊδόντα, παραμένει ἀκόμη, παρὰ τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν ἡλιακὴν ἐνέργειαν, μία λειτουργία ἧτις ἀποτελεῖ ἂν ὄχι πλέον ἕνα «προνόμιον», τουλάχιστον ἕνα σημαντικὸν παράγοντα.

Ἐκ τοῦ τμήματος 8 (Ἀνόργανοι Χημικαὶ Βιομηχανία) ἀπορρέουν ἐξαιρετοὶ μελέται ἐπὶ τῶν μεθόδων ἐλέγχου τοῦ βιομηχανικοῦ ἠλεκτρολυτικοῦ μετασχηματισμοῦ τῶν χρωμικῶν ἀλάτων ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ἐργοστασιῶν παραγωγῆς θεικοῦ ὀξέος εἰς τὴν σύγχρονον βιομηχανικὴν χημείαν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν χρήσεων τοῦ λίαν κεκαθαμένου πυριτικοῦ ὀξέος ἐπὶ τῆς συμπιεστότητος τῶν ἀπλῶν ἀερίων καὶ τῶν μιγμάτων αὐτῶν.

Τὸ τμήμα 9 (ἄσβεστος, ἐσκληρωμένα κονιάματα) ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν πορσελανῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ τοῦ κονιάματος, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν γενικῶν προβλημάτων τῶν σχέσιν ἐχόντων μὲ τὴν ἄργιλλον καὶ τὸν καολίνην.

Τὸ τμήμα 10 (ὀργανικὰ προϊόντα, φαρμακευτικὰ προϊόντα, πυρίτιδες καὶ ἐκρηκτικαὶ ὕλαι) ἐξήτασε τὰς μεθόδους ὑδρολύσεως τῆς κυτταρίνης, τὴν ὀξειδῶσιν τῶν ὑδρογοναν-

θράκων, την βιταμίνη Ρ και διάφορα ζητήματα σχετικά με παρασκευές και αντιδράσεις, παλαιάς και νέας, παρουσιαζόμενες επί λίαν εποικοδομητικών σχεδίων.

Είς τὸ τμήμα 11 (λιπαράι ὕλαι, σάπωνες κλπ.) αἱ μελέται εἶχον διὰ κύριον ἀντικείμενον τὴν κάθαρσιν τῶν φυτικῶν ἐλαίων, τὴν ἄλλεργίαν εἰς τὸν τομέα τῶν καλλυντικῶν, τὰ διὰ τὴν ἀρωματοποιίαν προοριζόμενα διάφορα αἰθέρια ἔλαια.

Εἰς τὸ τμήμα 12 (φυσικαὶ καὶ τεχνηταὶ ρητίναι, πλαστικά, βερνίκια καὶ λάκκαι) αἱ ἀνακοινώσεις ἀπεκάλυψαν τὸ ἠδύνητον ἐνδιαφέρον σχετικῶς μετὰ τεχνητὰς ρητίνας, ὅπερ ὑπέκρινον αἱ συστηματικαὶ μελέται τῶν ἀντιδράσεων καὶ τῆς παρασκευῆς τῶν σχετικῶν ἰσομερῶν.

Τὸ τμήμα 17 (ζακχαροποιία, βιομηχανία τῶν ζυμώσεων) ἠσχολήθη μετὰ ἐργασίας ἐπὶ τῶν ζυμῶν, μετὰ τὰς τεχνικὰς τῆς συγχρόνου σακχαροποιίας, τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν ἀφύδωσιν τοῦ οἴνοπνεύματος.

Εἰς τὸ τμήμα 18 (θρεπτικὰ ὕλαι) θέμα ἀπετέλεσε ὁ ἄρτος, ὁ χυμὸς σταφυλῶν καὶ νεραντζιῶν καὶ ἡ συντήρησιν τῶν καστανῶν.

Τὸ τμήμα 19 (γεωργικὴ τεχνολογία, λιπάσματα κλπ.) πλὴν διαφόρων μελετῶν ἐπὶ τῆς λιπάνσεως τῶν ἐδαφῶν, ἠσχολήθη μετὰ τὰς χρήσεις τοῦ τερεβινθελαίου ὑπὸ ἐντομοκτόνον ἔλαιον. Σχετικῶς μετὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ζήτημα τὸ τμήμα, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον τοῦ Συνεδρίου, ἠδύνηθησαν ὑπὲρ ἀποτελεσματικῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν βιομηχανικῶν παραγωγῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν.

Τὸ τμήμα 20 (ἐπιστημονικὴ, βιομηχανικὴ, ἐμπορικὴ ὀργάνωσις) εἶχεν, ὡς ἦτο φυσικόν, πρόγραμμα περισσότερον προσηματολισμένον πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ἢ πρὸς τὴν χημείαν αὐτὴν καθ' ἑαυτήν. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο παρουσίασε τὸν ρόλον τῶν μηχανικῶν συμβούλων εἰς τὴν χημικὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχουν εἰς τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν ἡ ἐμπορικὴ ἔρευνα καὶ ἡ προγραμματίσις.

Πλὴν τῶν τμημάτων, ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν εἰδικὴν μνεῖαν διὰ τὴν «Ἀμερικανικὴν Ἡμερίδα», ἥτις ἐπαρουσίασε ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Συνεδρίου καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος «Διεθνεῖς Ἀπόψεις» σημαντικὰς μελέτας ἀμέσου ἐνδιαφέροντος.

Ἐπεγράμμισαμεν, εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς παρουσίας ἐκθέσεως, τὴν ἰδιαιτέρως εὐτυχῆ ἐπίδρασιν τῶν διεθνῶν συνεδρίων Βιομηχανικῆς Χημείας, ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ, ἐν τούτοις, νὰ ἐκφράσωμεν μίαν σκέψιν, ἥτις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἀρχαίου καὶ λαμπροῦ πολιτισμοῦ, καὶ τῆς, ταυτοχρόνως, πλουσίας ἐργασίας καὶ τοῦ μεγάλου μέλλοντος.

Ἐάν ἀποδίδομεν ἐνστικτωδῶς εἰς τὴν ἐποχὴν μας τὸ προνόμιον τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνακαλύψεως, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ταπεινῶς ὅτι ἐν τῇ μελέτῃ τῆς Ἀρχαιότητος, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἡ ἐκπληξίς καὶ ὁ θαυμασμός μας εἶναι μέγας, συναντῶντες τόσας τολμηρὰς θεωρίας ἐπὶ τοῦ κοσμικοῦ συστήματος.

Εὐρίσκομεν ἐπίσης γονίμους μελέτας ἐπὶ τῆς ἀριθμητικῆς, τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀνατομίας, τῆς βιολογίας, τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς χειρουργικῆς. Αἱ χημικαὶ τέχναι, κυρίως δὲ ἡ μεταλλουργία καὶ ἡ κεραμευτικὴ, μᾶς φέρουν ἐπίσης, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, θαυμασίας ἰδέας καὶ πραγματοποιήσεις.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας, κατὰ τὴν ἐκφρασιν τοῦ σοφοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Leon Binet: «Χρησιμοποιοῦμεν ὅλας τὰς

μεθόδους, προϊόντα καὶ φάρμακα, τὴν χρῆσιν τῶν ὁποίων δὲν ἐδιδάχθημεν κατὰ τὸν χρόνον τῶν σπουδῶν μας».

Ἡ βεβαίωσις αὕτη ὕλοποιεῖ, τρόπον τινά, τὴν καταπληκτικὴν ἐξέλιξιν τῆς χημείας καὶ τῶν κλάδων αὐτῆς κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας. Δυνάμεθα ἐπίσης νὰ εἰπωμεν ὅτι τὰ Διεθνῆ Συνέδρια τῆς Βιομηχανικῆς Χημείας, ὀργανούμενα ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Βιομηχανικῆς Χημείας καὶ ἐκ τῶν ὁποίων τὸ XXXον λήγει μετὰ τὰς ἐργασίας ὕμων, λαμπρύνουν αὐτὴν τὴν ἐξέλιξιν καὶ αὐτὴν τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον.

* Ἀπόδοσις εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ κ. Ζωῆς Μήλα - Σενάκη ἐκ τοῦ *Chim. and Ind.* 79, No 1, 104 (1958).

Ἀπὸ τὸν διεθνή χημικὸν τύπον

Μεταξὺ τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἔχει δημιουργήσῃ—κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη—ἀλαματώδης ἐξέλιξις τῆς ἐπιστήμης εἶναι καὶ τὸ πρόβλημα τῆς γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παρουσιάζωνται τὰ ἐπιστημονικὰ δημοσιεύματα, ὥστε ν' ἀποτελοῦν κοινὸν κτῆμα τῶν ἐρευνητῶν ὅλου τοῦ κόσμου. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι καινούριο. Παραμένει ὅμως πάντοτε ἐπίκαιρον δεδομένου ὅτι δὲν ἔχει ἀντιμετωπιθῆ ἀκόμα μετὰ οἰονδήποτε ριζικὸν τρόπον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὅλον πρόβλημα δὲν εἶναι οὔτε ἀπλὸν οὔτε περιωρισμένον ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν ὁρίων κρίνεται σκόπιμον νὰ γνωρίσωμεν καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ προβάλλοντος ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ τύπου ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ἡ γλώσσα τῆς Ἐπιστήμης *

Πολλοὶ εἶναι οἱ παράγοντες ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης. Μεταξὺ τῶν παραγόντων αὐτῶν σημαντικὴν θέσιν κατέχει καὶ ἡ ὑπαρξις ἱκανοποιητικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ταχεῖαν ἀνταλλαγὴν τῶν νέων ἰδεῶν καὶ νέων πειραματικῶν ἀποτελεσμάτων μεταξὺ ἐρευνητῶν ἐχόντων κοινὰ ἐνδιαφέροντα. Εἶναι ἐκπληκτικὸν—δι' ἓνα κλάδον ἐρεύνης ὁ ὁποῖος ἰδιαιτέρως ὑπερφηανεύεται διὰ τὰς δυνατοτήτας του συστηματοποιήσεως—τὸ πόσον πολλὰ ἔχουν ἐγκαταλειφθῆ εἰς τὴν τύχην τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἐνῶ ἐλάχιστα ἔχουν γίνῃ διὰ τὴν τυποποίησιν καὶ ἀποδοχὴν μίας ἐνιαίας τακτικῆς καταλλήλου διὰ τὰς νεωτέρας ἀνάγκας. Δὲν ὑπάρχει βεβαίως ἔλλειψις ἐπιστημονικῆς βιβλιογραφίας. Τὸ «World List of Scientific Periodicals» περιέχει τώρα κάπου 50.000 τίτλους βιβλίων καὶ περιοδικῶν. Πράγματι δὲ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον δι' ἓνα ἐπιστήμονα τῆς ἐποχῆς μας νὰ διαβάξῃ ὅλας τὰς σχετικὰς μετὰ τὸ θέμα τοῦ ἐργασίας, πολὺ δὲ περισσότερον νὰ διαβάξῃ ἐκτενῶς καὶ πέραν αὐτοῦ. Ἡ εὐρυτέρα ὅμως μελέτη παρουσιάζει συνεχῶς ἀξανακίνονον ἐνδιαφέρον, δεδομένου ὅτι συχνότατα πλέον συμβαίνει νὰ ἐπιτυγχάνονται τὰ πλέον καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ πεδία ὅπου διάφοροι κλάδοι ἐπιστήμης ἐπικαλύπτονται.

Ἐνῶ τὸ πρόβλημα αὐτὸ τῆς ἀφθόνου βιβλιογραφίας εἶναι βεβαίως σοβαρόν, εἶναι τουλάχιστον πρόβλημα διὰ τὸ ὁποῖον ἔχουν εὐρεθῆ καὶ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν μερικαὶ ἀποτελεσματικαὶ λύσεις. Τὸ μεγαλύτερον ἐν-

* Τὸ παρὸν ἄρθρον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδικὸν «*Endeavor*» 17, 171 (1958). Ἀπόδοσις εἰς τὴν ἑλληνικὴν: Στ. Σ. Βασιλόπουλος.

διαφέρουν άσφαλώς παρουσιάζουν αϊ διάφοροι 'Υπηρεσίαι 'Ανοηολογήσεις (Abstracting Services), ή αξία της εργασίας τών όποιών είναι περιττόν νά τονισθῆ ἔδῳ. 'Επί πλέον, ό μεγάλος αριθμός τών επιστημονικών περιοδικών δέν είναι καθ' όλοκληρίαν άσκοπος, λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι τά μικροτέρου ένδιαφέροντος προσφέρονται, μέχρις ένός σημείου, ως ήθμός — αν και κατ' ούδένα τρόπον τελείως άποτελεσματικός — ό όποιος έξασφαλίζει επιστημονικήν ύλην άποδεδειγμένου ένδιαφέροντος διά περιοδικά εύρυτέρως κυκλοφορίας και ύψηλοτέρου επιπέδου.

Τό έξ ἴσου όμως ένδιαφέρον πρόβλημα της γλώσσας εις την όποιαν ή επιστημονική εργασία πρέπει νά παρουσιάζεται παραμένει έντελώς άλυτον. Είναι, όπως και τόσα άλλα εις τόν σημερινόν κόσμο, ένα πρόβλημα διά τό όποϊον έχει γίνει κοινή συνείδησις ότι πρέπει νά αντιμετωπισθῆ εις διεθνή κλίμακα. 'Επ' αὐτοῦ όμως είναι πράγματι δύσκολον νά επιτευχθῆ μία οιαδήποτε συμφωνία. Προφανώς, τό πρόβλημα είναι τοιαύτης φύσεως ώστε είναι άδύνατον νά έξευρεθῆ μία ταχεία λύσις, με όσηνδήποτε καλήν θέλησιν και άρμονικήν συνεργασίαν. Τοῦτο δέ είναι ένας πρόσθετος λόγος ώστε νά καθορισωμεν πρώτον τόν τελικόν σκοπόν, νά προσπαθήσωμεν δέ έν συνεχεία νά συμφωνήσωμεν επί μιᾶς τακτικής διά την επιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου.

'Εν τῷ μεταξύ ό φραγμός της γλώσσας καταδικάζει πολλούς επιστήμονας νά άγνοοῦν επί μακρόν εργασίας άμέσου ένδιαφέροντος δι' αὐτούς, αϊ όποιοι έχουν γίνει εις πολλές χώρας. Με την ταχείαν έξάπλωσιν της επιστημονικής έρεῦνης εις χώρας τών όποιών ή μέχρι τοῦδε συμβολή ύπήρξε σχετικῶς μικρά τό πρόβλημα ταχύτητα γίνεται σοβαρώτερον.

Οϊ γενικοὶ παράγοντες της καταστάσεως σταθμίζονται χωρίς πολλήν δυσκολίαν. Είναι παραδεδομένον π.χ. ότι ένα μεγάλο μέρος της παγκοσμίου επιστημονικής βιβλιογραφίας εκδίδεται εις γλώσσαν άκατάληπτον διά τούς περισσοτέρους εκ τοῦ ήμίσεος τών ανά τόν κόσμον επιστημόνων. 'Η κατανομή τών περιοδικών ως πρὸς την γλώσσαν ποικίλλει εύρύτατα. Γενικῶς, περίπου 44% τών επιστημονικών περιοδικών εκδίδονται εις την 'Αγγλικήν, 14% εις την Γερμανικήν, 13% εις την Γαλλικήν, 8% εις την Ρωσικήν, 5% εις την 'Ισπανικήν, 4% εις την 'Ιταλικήν και τό υπόλοιπον εις τās άλλας γλώσσας τοῦ κόσμου. Οϊ αριθμοὶ αὐτοὶ δέν δύναται νά είναι άκριβεῖς και ποικίλλουν άπό τόν ένα κλάδον της επιστήμης και της τεχνολογίας εις τόν άλλον, άλλ' άσφαλώς υποδηλώνουν την γενικήν κατάστασιν. 'Επί πλέον, αϊ αναλογίαι αὐταὶ αναμένεται νά μεταβληθοῦν μάλλον συντόμως. 'Η αναλογία τών έντύπων τών εκδιδόμενων εις την ρωσικήν γλώσσαν προορίζεται νά αύξηθῆ ταχύτατα, εκτός άν συμβοῦν σοβαραὶ άλλαι εις την τακτικήν. 'Υπάρχει επίσης κάθε λόγος νά αναμένεται ότι ή επιστημονική βιβλιογραφία της Κίνας θά αύξηθῆ ταχύτατα, και είναι πιθανόν ότι, διά πολιτικούς και μόνον λόγους, μεγάλο μέρος αὐτῆς θά εκδίδεται εις την Κινεζικήν, με την Ρωσικήν εις την δευτέραν διαλογήν. Είναι πιθανόν ακόμα ότι ή 'Ινδική και άλλαι γλώσσαι με τās όποίας ό δυτικός κόσμος δέν έχει έξοικειωθῆ επί τοῦ παρόντος, δύναται έν καιρῷ νά έξελιχθοῦν εις ένδιαφερούσας επιστημονικὰς γλώσσας. 'Εν άπουσίᾳ θετικής δράσεως ή κατάστασις είναι προωρισμένη νά άποβῆ άσφαλώς περισσότε-

ρον πολύπλοκος και δύσκολος εις την λύσιν της.

'Εάν υποθέσωμεν — και υπό τās παρούσας συνθήκας είναι μία ύπόθεσις άπαιτούσα άρκετήν αισιοδοξίαν — ότι θά ήτο δυνατόν νά επιτευχθῆ μία διεθνῆς συμφωνία διά νά μετριάσῃ τās δυσκολίας αὐτάς, τότε ποία θά ήτο ή κατάλληλος ακολουθητέα τακτική; Τρεῖς βασικαὶ διεξοδοὶ είναι προφανῶς προσιταὶ εις ήμᾶς, υπό την προϋπόθεσιν ότι ή παρούσα τοῦ laissez-faire άπορρίπτεται. Θά ήδυνάμεθα, πρώτον, νά άποσκοπήσωμεν εις τό ιδανικόν μιᾶς και μόνης γλώσσας διά την επικοινωνίαν όλων τών έρευνητῶν. Δεύτερον, νά εκλέξωμεν έναν περιορισμένον αριθμόν γλωσσῶν, επιλεγόμενον μεταξύ αὐτῶν αϊ όποιοι ήδη χρησιμοποιοῦνται εύρύτατα. Τρίτον, νά εύρνώμεν την χρῆσιν τών επαγγελματικῶν μεταφράσεων.

Μελετῶντες τās γενικὰς αὐτάς προτάσεις είναι άπαραίτητον νά λάβωμεν υπ' όψιν τόσον την άμεσον ὅσον την άπωτέρου μέλλοντος πολιτικήν. Διά νά ικανοποιήσωμεν τās άμέσους ανάγκας, λαμβάνοντες την κατάστασιν ως έχει και ὄχι ως θά επιθυμούσαμεν νά είναι αὐτή, ή επέκτασις τών μεταφράσεων άπό γλώσσας εις γλώσσας είναι ή μόνη δυνατή τακτική. Τοῦτο έχει φυσικά άναγνωρισθῆ άπό τό «Endeavor» άπό της ενάρξεως της εκδόσεως του (1942): Πρὸς τό παρόν άποβλέπωμεν εις τās ξενογλώσσους εκδόσεις μας ως άπαραιτήτους διά τόν άντικειμενικόν μας σκοπόν — της παροχῆς μιᾶς διεθνούς χρῆσιμου επιθεωρήσεως διά την προόδον της επιστήμης. 'Η πρόσφατος μεγάλη έξάπλωσις της επαγγελματικῆς επιστημονικῆς μεταφράσεως άπό γλώσσας εις γλώσσας είναι μαρτυρία ότι ή άποψις αὐτή είναι γενικῶς παραδεκτική. 'Ενα μεγάλο μέρος της έξαπλώσεως αὐτῆς έχει, φυσικά, προκληθῆ άπό την σχετικῶς αἰφνιδίαν άνθισιν της επιστήμης εις την Ρωσικήν γλώσσαν, ή όποία έχει εισαγάγει ένα νέον παράγοντα εις την κατάστασιν. 'Εδῶ έχομεν μίαν αἰφνιδίαν και άνευ προηγουμένου ροήν σημαντικῆς επιστημονικῆς εργασίας εις μίαν γλώσσαν πρὸς την όποιαν ό επιστημονικός κόσμος γενικῶς, δέν είναι άπλῶς άνεξοικείωτος, αλλά έντελῶς ξένος. 'Υπό τās παρούσας συνθήκας οὔδεμία δυνατότης επιλογῆς παραμένει άνοικτή διά την Δύσιν. Πρὸς τό παρόν ή εργασία αὐτή πρέπει νά παρακολουθηθῆ μέσῳ μεταφράσεων ή νά άγνοηθῆ έντελῶς. Πρέπει νά τονισθῆ ότι ή κατάστασις αὐτή προφανῶς δέν ύφίσταται και άντιστρόφως. Τουλάχιστον 50% τών Ρώσων επιστημόνων και τεχνικῶν θεωροῦνται ικανοὶ νά διαβάσουν άγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά, και πολλοὶ, λέγεται ότι γνωρίζουν περισσοτέρας της μιᾶς εκ τών γλωσσῶν αὐτῶν. 'Αν και τό σύστημα τών μεταφράσεων είναι άπαραίτητον, ύπάρχουν προφανεῖς λόγοι κατά της άπεριορίστου έξαπλώσεώς του, δεδομένου ότι τοῦτο συνεπάγεται άπόλειαν χρόνου, χρημάτων και επιστημονικοῦ άνθρωπίνου δυναμικοῦ, προκαλεῖ καθυστέρησιν και δύναται νά οδηγῆσῃ εις παρανοήσεις. 'Όσον άφορᾷ εις τό τελευταίον τοῦτο σημείον δέν έχει ἴσως καταστῆ γενικῶς άντιληπτόν πόσον δύσκολον είναι νά γίνουν πραγματικῶς άκριβεῖς μεταφράσεις άκρως τεχνικοῦ ὕλικου.

Εἰς πεδία ανάπτυσσόμενα ταχέως, οὔσιῳδεις λέξεις δυνατόν άκόμη νά μη έχουν επινοηθῆ εις ὄρισμένας γλώσσας, και μόνον γλωσσικαὶ περιφράσεις δύναται νά άποδόσουν την έννοιαν άκριβῶς. 'Ενῶ μία επέκτασις τών υπηρεσιῶν μεταφράσεων φαίνεται άναπόφευκτος διά

τά όλίγα προσεχή έτη, είναι μία διαδικασία όχι έντελώς ακίνδυνος ή όποία θα όδηγήσει εις την εξέλιξιν ενός έκτεταμένου και πολυεξόδου όργανισμού του όποιου ή ίδια ή ύπαρξις θα δημιουργή προκατάληψιν δια την παραδοχήν διαφόρου τακτικής, ή όποία δυνατόν με την πάροδον του χρόνου να είναι περισσότερο ικανοποιητική.

Μία ένιαία γλώσσα δια την επιστημονικήν επικοινωνίαν εις όλους τους κλάδους είναι προφανώς επιθυμητή δια πολλούς λόγους, αλλά τόσον ή έκλογή όσον και ή επιτυχία της θα αντιμετώπισουν πιθανώς μεγάλας δυσκολίας. Η έκλογή οιασδήποτε γλώσσας δια την ανταλλαγήν των άποτελεσμάτων εις ένα τόσον ένδιαφέρον πεδίο, θα περιεβάλετο φυσικά από τα πάσης φύσεως πολιτικά και έθνικιστικά εμπόδια. Πολλά από αυτά θα ήτο δυνατόν να υπερπηδηθούν εάν έγένετο παραδεκτή μία νεκρά γλώσσα όπως ή Λατινική ή μία τεχνητή γλώσσα όπως ή Esperando ή ή Interlingua. Εις την χρησιμοποίησιν όμως των τεχνητών γλωσσών προβάλλεται ή θεμελιώδης αντίρρησης ότι αυτή ταύτη ή φύσις και ό σκοπός των καθιστούν αυτές ακατάλληλους δια την μεταβίβασιν νοημάτων με λεπτάς άποχρώσεις. Είναι άρχετα ικανοποιητικά δια να περιγράφουν γεγονότα, αλλά δέν επαρκούν δια την μετάδοσιν ιδεών, ειδικώς δε άγνώστων τοιούτων. Η Λατινική γλώσσα στερείται αυτού του έλατώματος, διότι κατά την μακράν εξέλιξιν της απέκτησε σημαντικήν ευελιξίαν. Η εξέλιξις της όμως πρακτικώς έσταμάτησεν πριν ή άρχίσει ή νεωτέρα επιστήμη. Το παρόν λεξιλόγιον και ή σύνταξις της γλώσσας αυτής είναι δια τον λόγον αυτόν ακατάλληλα δια τας νεωτέρας απαιτήσεις, πράγμα ήδη γνωστόν εις κάθε πανεπιστημιακόν όμιλητήν εις τον όποιον έχει άνατεθή ή περιγραφή εις τα Λατινικά επιστημονικών έργασιών. Είναι κρίμα τό ότι ή Λατινική γλώσσα άφείθη να άτονήση ως ή διεθνή γλώσσα των μελετητών, αλλά είναι άμφίβολον τό κατά πόσον είναι τώρα κατορθωτόν να την άναζωογονήσωμεν.

Η έκλογή μίας και μόνης γλώσσας θα είχε τό μεγάλο και προφανές προτέρημα ότι ούδεις θα έχρειάζετο να μάθη περισσότερας της μίας γλώσσας πλην της ιδιικής του. Το επιχείρημα υπέρ της άπόψεως αυτής ένισχύεται περαιτέρω υπό της σκέψεως ότι δια να καταστή άποτελεσματική ή άλλαγή θα ήτο άπαραίτητον δι' όλους τους επιστήμονας να δύνανται όχι άπλώς να διαβάζουν την γλώσσαν αυτήν — ικανότης ή όποία θα άπεκτάτο χωρίς μεγάλην δυσκολίαν — αλλά να γράφουν εις αυτήν, πράγμα τό όποιον είναι πολύ δυσκολώτερον. Το να μάθη τις να γράφη καλώς εις έστω και μίαν ξένην γλώσσαν είναι δια τον μέσον άνθρωπον μία σημαντική και δαπανηρά εις χρόνον επίτευξις.

Ένας συμβιβασμός, δια του όποιου μόνον δύο ή τρεις νεώτεροι γλώσσαι θα γίνουν δεκταί δια κοινήν χρήση εις την επιστήμη, φαίνεται πιθανώτερον να επιτύχη, αλλά και εάν άκόμη ή άπόφασις έλαμβάνετο σήμερα θα είχε άποτελέσματα μόνον μετά πολλά έτη. Ίνα τόυτο καταστή άποτελεσματικόν θα είναι άπαραίτητον να θεσπισθούν μορφωτικά μεταρρυθμίσεις εις πόλλας χώρας, διότι ή πραγματική επίδοσις εις μίαν ξένην γλώσσαν δέν άποκτάται εύκόλως και άνευ έμπεριστατωμένης μελέτης.

Αυτά και άν άκόμη έπιτευχθούν δέν θα ήδύναντο να καρποφορήσουν δι' ένα μεγάλο χρονικόν διάστημα. Η βεβαίότης δια τας επικειμένους δυσκολίας όμως δέν είναι επιχείρημα δια να μη προσπαθήσωμεν να φθάσωμεν εις μίαν γενικώς παραδεκτήν πολιτικήν. Τουλάχιστον ή διδασκαλία των γλωσσών είναι χαρακτηριστικόν των περισσότερων έθνικων προγραμμάτων εκπαιδεύσεως και δέν θα έπρεπε τελικώς να είναι άδύνατον, όταν τόσα πολλά διακινδυνεύονται, να συμφωνήσωμεν επί της ύποκαταστάσεως της μίας γλώσσας υπό άλλης έφ' όσον τόυτο είναι άναγκαίον.

Τό φράγμα της γλώσσας είναι τροχοπέδη εις την επιστήμη, αλλά είναι, άσφαλώς και ένα έξ ίσου σοβαρόν εμπόδιο εις όλα τα πεδία μαθήσεως, εις την πολιτικήν, την βιομηχανίαν και τό εμπόριον, και εις τας παντός είδους συναλλαγάς μεταξύ των έθνων. Θα ήτο καλόν εάν οι επιστήμονες έδιδαν την κατεύθυνσιν, διότι θα ήκολούθουν και οι άλλοι. Ένψ είναι εκδήλως άναληθές ότι μία κοινή γλώσσα έξασφαλίζει άρμονίαν μεταξύ των έθνων, προωθεί όμως άσφαλώς μίαν σαφεστέραν κατανόησιν, και προς τό παρόν δέν υπάρχει τίποτε τό πλέον άπαραίτητον από αυτό.

Άποφάσεις του Α.Χ.Σ. και Γ.Χ.Κ.

Άπεστάλησαν ήμιν υπό του Γενικού Χημείου του Κράτους αί ύπ' αριθ. 954/22-8-58 περι συμπληρώσεως του κεφαλαίου 1 «Κανονισμός δειγματοληψίας» του Κώδικος των διατάξεων περι τροφίμων, ποτών κλπ. και 718 δις/27-8-58 περι άναστολής της έφαρμογής της ύπ' αριθ. 401/1957 άποφάσεως «περι διαδικασίας κυκλοφορίας άπορρυπαντικών σκευασμάτων άλλοδαπής» άποφάσεις του Άνωτάτου Χημικού Συμβουλίου έγκριθείσαι υπό των κ.κ. Υπουργών του Έμπορίου και της Κοινωνικής Προνοίας και ή ύπ' αριθ. 50660/6210/11-10-58, κοινή άπόφασις των κ.κ. ύπουργών Οικονομικών και Έμπορίου περι τροποποίησεως της ύπ' αριθ. 26650/13-5-57 άποφάσεως «περι των όρων και ύποχρεώσεων ύφ' ούς επιτρέπεται ή παρασκευή και διάθεσις φυσικού και τεχνητού (άεριούχου) άφρώδους οίνου».

Όροι άσφαλείας. Τροποποιήσις και συμπλήρωσις της ύπ' αριθ. 1125/9-7-57 άποφάσεως Α.Χ.Σ. «περι των όρων άσφαλείας του νιτρικού άμμωνίου, έν γενεί άσβεστόχου νιτρικού άμμωνίου, νιτροθεικού άμμωνίου, νιτρικού άσβεστίου και νιτρικού νατρίου». (Άπόφασις Α.Χ.Σ. 1011/8-7-58).

Στίλβωσις σταφίδος. Συμπλήρωσις της ύπ' αριθ. 1474/1957 άποφάσεως «περι των όρων ούς δέον να πληροί τό δια την στίλβωσιν της Σουλτανίνας σταφίδος χρησιμοποιούμενον παραφινέλαιον». (Άπόφασις Α.Χ.Σ. 1474/δς/24-6-1958).

Καθορισμός μεθόδου. «Περι καθορισμού μεθόδου προσδιορισμού τετρααιθυλιούχου μολύβδου εις βενζίνην και τα έξ ύδρογονανθράκων καύσιμα» (Άπόφασις Α.Χ.Σ. 1156/12-8-58).

M. N. Βαρνάβας

Πρὸς τὴν

Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν «Χημικῶν Χρονικῶν»

Εἶχαμεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐμφάνισις ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ ξενογλώσσων ἄρθρων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, θὰ ἀπετέλει σποραδικὰς τινὰς περιπτώσεις.

Φαίνεται ὁμως ὅτι ἡ μίμησις τοῦ νὰ φαινόμεσθε ὅτι κατέχομεν εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ τὰς μεταχειριζόμεθα εὐχερῶς, κατέστη ἐπιδημικὴ ἀσθένεια καὶ καιρὸς εἶναι νὰ ἀνακοπῇ ἡ συνέχεια. Ἐκπλησόμεθα κυρίως μὲ τὴν στάσιν-τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ, ἡ ὁποία ἀνέχεται τὴν δημοσίευσιν τοιοῦτων ἄρθρων. Τὸ γεγονός βεβαίως θὰ εἶχε τὴν δικαιολογίαν ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ γλώσσης ἀσχηματίστου, στερουμένης ἀντιστοίχων ἐπιστημονικῶν ὄρων εἰς τὸν τρόπον ὥστε ὁ μεταγλωττισμὸς νὰ καθίσταται δυσχερῆς. Συμβαίνει ὁμως κάτι παρόμοιον μὲ τὴν ἑλληνικὴν ;

Λυπούμεθα πού δὲν ἤμποροῦμεν νὰ συμμεριστοῦμε τὸν τρόπον σκέψεως τῶν κ. κ. Gregorίου — Deffner — Stathis καὶ Paul Sakellaridis. Κατ' οὐδένα λόγον θεωροῦμεν παραδεκτὸν εἰς τὸ μοναδικὸν ἑλληνικὸν χημικὸν περιοδικόν, νὰ ἐμφανίζονται Ἑλληνες ἐπιστήμονες χρησιμοποιοῦντες πρὸς δημοσίευσιν ἄρθρων καὶ μελετῶν τῶν ξένης γλώσσας. Διευκρινίζομεν—πρὸς ἄρσιν σχολίων— ὅτι εἴμεθα ἐκ τῶν συναδέλφων οἱ ὅποιοι γνωρίζουν ξένας γλώσσας ὥστε οἱ τυπωμένες μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρας σελίδες, νὰ μὴ ἀποτελοῦν «ἄγνωστον γῆν». Ἐὰν σχολιάζομεν τὴν υἰοθετηθεῖσα ἀρχήν, θεωροῦντες αὐτὴν ἀπαράδεκτον, εἶναι διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους :

1) Τὰ Χ.Χ. «ἐπίσημον ἐπιστημονικόν, ἐπαγγελματικόν καὶ εἰδησεογραφικόν ὄργανον τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν» σκοπὸν ἔχει νὰ ἐνημερώη τὰ μέλη του πρωτίστως. Ἄρκετὰ σημαντικὸν ὁμως μέρος τῶν χημικῶν δὲν εἶναι ἀρκοῦντως ἡ καθόλου γλωσσομαθὲς μὲ ἄμεσον συνέπειαν νὰ μὴ ἤμπορῇ νὰ διαβάξῃ τὰ εἰς ξένας γλώσσας καταχωρημένα ἄρθρα τοῦ περιοδικοῦ—καὶ τοῦτο πρὸς ζημίαν των, ἐνίστε. Οἱ γνωρίζοντες ἐξ ἄλλου εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, δὲν βλέπομεν διατὶ νὰ ὑποβάλῃνται εἰς πρόσθετον κόπον μελέτης ἑνὸς ἄρθρου πού «στὸ κάτω-κάτω» εἶναι μεταφρασμένον ἀπὸ τὰ ἑλληνικά, καὶ

2) Ἀπὸ τὴν ἐποψίν ἑθνικοῦ γοήτρου. Εἶναι δυνατὸν νὰ διανοηθῇ κανεὶς ἀνάλογον πρὸς τὴν ἰδικὴν μὲς συμπεριφορὰν ἀπὸ τοὺς ὑπερηφάνους εὐρωπαίους; Πιστεύετε ὅτι εὐρωπαϊκὸν ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν θὰ ἐδέχετο νὰ δημοσιεύσῃ ἄρθρον ἐπιστήμονος γραμμένον εἰς ἑτέραν γλώσσαν ἀπὸ τὴν ἐπίσημον κρατικὴν—πολὺ περισσότερον μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ συντοπίτου ἐπιστήμονος ;

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν προβολὴν τῶν συγγραφέων εἰς τὸν διεθνή ἐπιστημονικὸν κόσμον τοῦτο ἤμπορεῖ νὰ γίνεται (ἀναφέρομεν βεβαίως γνωστὰ πράγματα) δι' ἀποστολῆς τῶν ἄρθρων των εἰς περιοδικὰ διεθνοῦς κύρους—ὅταν νομίζουσι ὅτι οἱ ἐργασίαι των πρωτοτυποῦν.

Μεθ' ὑπολήψεως
Γεώργιος Γουργιώτης
Χημικός, Λάρισα

Σημ. Συνη.

Εἶναι διὰ τὴν πλειονότητα τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ σαφὴς ἡ πλάνη τοῦ συναδέλφου κ. Γουργιώτου. Δὲν θὰ ἀπαιτεῖτο σχόλιον ἐκ μέρους τῆς Σ. Ε. ἐὰν ὁ κ. Γουργιώτης περιορίζετο εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ προκειμένου, στηρίζων ταύτην ἐπὶ συγκεκριμένων στοιχείων, ἀπέφευγε δὲ προσωπικὰς αἰχμὰς πρὸς συναδέλφους οἱ ὅποιοι προσφέρουν σημαντικὴν ὁμολογουμένως ὑπηρεσίαν διὰ τὴν εἰς διεθνή κλίμακα προβολὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐρευνητικῆς προσπάθειας, ἐξυπηρετοῦντες οὕτω κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον καὶ τὸν ἔθνικισμὸν τοῦ κ. Γουργιώτου.

Ἐχομεν σοβαροὺς λόγους νὰ πιστεύομεν ὅτι ἡ δημοσίευσις πρωτοτύπων κυρίως ἐργασιῶν εἰς ξένην γλώσσαν ὠφέλησεν τὸ περιοδικόν μας. Οὕτω περιλήψεις τῶν δημοσιευμένων εἰς τὸ περιοδικὸν ἐργασιῶν καταχωροῦνται εἰς τὰ Chemical Abstracts, πολλοὶ δὲ ξένοι ἐρευνῆται ἀπευθύνονται πρὸς τὸ περιοδικὸν ζητοῦντες ἀνάπτυπα δημοσιεύσεως εἰς τοῦτο ἐργασίων. Νομίζομεν ὅτι θὰ συμφωνήσῃ καὶ ὁ κ. Γουργιώτης ὅτι τὰ ἀνωτέρω παρέχουν μικρὰν ἔνδειξιν ἀναγνωρίσεως τοῦ περιοδικοῦ διεθνῶς, ἡ ὁποία ἐν πάσει περιπτώσει δὲν μειώνει τὸ ἔθνικόν μας γόητρον.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοὺς συγγραφεῖς ὁ καλλίτερος τρόπος προβολῆς των εἶναι ἡ δημοσίευσις τῶν ἐργασιῶν των εἰς ξένα περισσότερον ἀνεγνωρισμένα περιοδικὰ. Ἐὰν ὁμως ἐπιθυμῶμεν νὰ προβάλωμεν τὴν ἐρευνητικὴν κίνησιν ἐν Ἑλλάδι, τοῦτο θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς διὰ τοῦ περιοδικοῦ μας δημοσιεύσεως τῶν ἀποτελεσμάτων των ἐρευνῶν μας. Καὶ ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν προσπάθειαν κατέβαλε καὶ καταβάλλει ἡ Σ.Ε. Χαίρει δὲ ἰδιαιτέρως διότι πλεῖστοι ὅσοι συνάδελφοι ἀνταπεκρίθησαν ἤδη εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην. Τούτους εὐχαριστεῖ θερμότατα καὶ ἐντεῦθεν. Τὴν προσπάθειαν ταύτην, παρὰ τὴν ἀντίθετον γνώμην τοῦ κ. Γουργιώτου, θὰ τὴν συνεχίσωμεν ἐντονώτερον ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν τὸ περιοδικόν, τὴν προώθησιν τῆς ἐρένης ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν ταυτῷ τὸ ἔθνικόν μας γόητρον.

Χαίρομεν ἰδιαιτέρως ὅτι αἱ μετὰ λατινικῶν χαρακτῆρων σελίδες τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἀποτελοῦν ἄγνωστον γῆν διὰ τὸν κ. Γουργιώτην. Λυπούμεθα ὁμως διαπιστοῦντες ὅτι εἶναι terra incognita διὰ τὸν κ. συναδέλφον τὸ θέμα τῶν ξενογλώσσων δημοσιεύσεων «εἰς τοὺς ὑπερηφάνους Εὐρωπαίους». (Βλ. καὶ σχετικὸν δημοσίευμα εἰς τὸ παρὸν τεῦχος σελ. 58 τοῦ Ἑπαγγελματικοῦ καὶ Εἰδησεογραφικοῦ Δελτίου). Γνωρίζομεν λοιπὸν εἰς τὸν κ. Γουργιώτην ὅτι οἱ λίαν ὑπερήφανοι Γερμανοὶ δέχονται ξενογλώσσους δημοσιεύσεις εἰς τὰ πλέον ἐγκριτὰ ἐπιστημονικὰ των περιοδικὰ. Τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ σχεδὸν κανόνα εἰς μικροτέρας εὐρωπαϊκὰς καὶ μὴ χώρας, πολλὰ τῶν ὁποίων σημιωτέον χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἐξαιρετικῶς ὑψηλὴν ἐπιστημονικὴν καὶ τεχνικὴν στάθμην.

Συλλογικοί Συμβάσεις

Είναι γνωστόν ότι ο Σύνδεσμος 'Ελλήνων Βιομηχάνων, παρά τας δοθείσας υποσχέσεις του δια την βελτίωσιν τών μισθολογικών όρων τών προβλεπομένων υπό τής συλλογικής συμβάσεως Χημικών, ουδέμιαν διάθεσιν διαπραγματεύσεως επί του θέματος έδειξεν, ακόμη και μετά πάροδον έτους από τής λήξεως τής συμβάσεως.

'Αντιθέτως μάλιστα, και μετά την καταγγελίαν τής ως άνω συμβάσεως υπό τής Ε. Ε. Χ., ο Σύνδεσμος 'Ελλήνων Βιομηχάνων, προς τον σκοπόν όπως αναβάλη την περαιτέρω διαδικασίαν τής υποχρεωτικής διαιτησίας, επέτυχεν δι' ένεργειών του παρά τοίς 'Υπουργοίς Συντονισμού και 'Εργασίας, την αναγκαστικήν παράτασίν της δις μέχρι σήμερα, ανά τετράμηνον εκάστοτε.

'Η στάσις αυτή τών 'Ελλήνων Βιομηχάνων εν συνδυασμῶ πρός τὰ άτυχή 'Υπουργικά μέτρα, προέκάλεσε την δικαίαν άγανάκτησιν του Χημικού Κόσμου, εκδήλωσις τής όποίας υπήρξε και τὸ ψήφισμα τής Γενικής Συνελεύσεως τής 25.7.58, τὸ κείμενον του όποίου έδημοσιεύθη εις τὸ προηγούμενον τεύχος τών «Χημικῶν Χρονικῶν».

Τὸ ψήφισμα τοῦτο, κατ' έντολήν τής Γεν. Συνελεύσεως άπεστάλη εις τὸν Πρόεδρον τής Κυβερνήσεως, τοὺς 'Υπουργοὺς Συντονισμού και 'Εργασίας, τὰ έν τῇ Βουλῇ Κόμματα, τὸν Σύνδεσμον 'Ελλήνων Βιομηχάνων κλπ. 'Ηδη τὸ Κόμμα τών Φιλελευθέρων διὰ τηλεγραφήματός του προς τὴν Ε.Ε.Χ. εξέφρασε τὴν συμπάθειάν του διὰ τὸ θέμα τής άντιμισθίας τών Χημικῶν και ύπεσχέθη τὴν έντός τών δυνατοτήτων του βοήθειάν του διὰ τὴν εὐνοϊκήν λύσιν του θέματος. 'Ομοίως διὰ του ύπ' αριθ. 7097]1749]1.10.58 έγγραφου τής Βουλῆς, πληροφοροῦμεθα ότι μέλη τής Κοινοβουλευτικῆς ομάδος τής Ε.Δ.Α., κατέθεσαν τὸ έν λόγω ψήφισμα προς τὸ Προεδρεῖον τής Βουλῆς, με σύστασιν προς τὰς άρμοδίας ύπηρεσίας διὰ τὴν ίκανοποίησιν του αίτήματος τών Χημικῶν, τὴν προστασίαν αὐτῶν και τὴν κατοχύρωσιν τών δικαιωμάτων των.

Παραλλήλως, τὸ Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. διεμαρτυρήθη τόσον προς τὸν 'Υπουργὸν 'Εργασίας, ὅσον και προς τὸν 'Υπουργὸν Συντονισμού.

'Ηδη τὸ 'Υπουργεῖον εργασίας διὰ του ύπ' αριθ. 62365]12579]18.10.58 έγγραφου του προς τὸν Σύνδεσμον Βιομηχάνων ύπενθυμίζει ότι εις τὴν παράτασιν τής Συμβάσεως προέβη, επί τῷ σκοπῷ όπως παρασχεθῆ ἡ άναγκαία πίστωσησιν χρόνου διὰ τὴν εξέυρεσιν λύσεως διὰ τής ὁδοῦ τών συλλογικῶν διαπραγματεύσεων. 'Εκφράζει άκολούθως τὴν ἐπιθυμίαν όπως έντός μηνὸς συναφθῆ και ύπογραφή νέα συλλογική σύμβασις, λαμβανομένου ύπ' ὄψιν ότι «οἱ Χημικοὶ καταλογίζονται μεταξὺ τών βασικῶν στελεχῶν τής Βιομηχανίας. 'Αλλως—τονίζεται εις τὸ έγγραφον—θέλωμεν χωρήσει εις τὴν περαιτέρω διαδικασίαν τής υποχρεωτικῆς διαιτησίας».

Κατόπιν τών άνωτέρω, φρονοῦμεν ότι εις τοὺς 'Ελληνας Βιομηχάνους έναπόκειται νὰ κρίνουν ἐάν και τὸ ἰδικόν των συμφέρον και τὸ γενικώτερον τοιοῦτον, τοὺς ἐπιτρέπουν νὰ

ἐξωθήσουν τοὺς Χημικοὺς τής Βιομηχανίας και φυσικοὺς προϊσταμένους του εργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τών 'Ελληνικῶν Βιομηχανιῶν, νὰ προσφύγουν εις τὸ ἔσχατον νόμιμον μέσον διεκδικήσεως τών δικαιωμάτων των, δηλαδὴ εις τὴν υποχρεωτικὴν διαιτησίαν.

Νόμος 3518

Διὰ τὴν εφαρμογὴν του Νόμου 3518]27 τὸ Δ.Σ. εὐρίσκειται εις στενήν ἐπαφήν μετὰ τής 'Επιθεωρήσεως 'Εργασίας ὁ προϊστάμενος τής ὁποίας κ. Χρυσ. Μαλαγαρδῆς κατ' ἐπανάληψιν ἔχει ἐκδηλώσει τὸ θερμὸν συναδελφικὸν ένδιαφέρον του. Κατὰ τὰς ἐπανεπιλημμένας τελευταίως ἐπαφὰς διεπιστώθη διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἡ ὄργανική ἀδυναμία τής 'Επιθεωρήσεως 'Εργασίας λόγω τής ἀριθμητικῆς ἀνεπαρκείας του ἐκ Χημικῶν προσωπικοῦ αὐτῆς και ἡ έντεύθεν ἀπορρέουσα ἐπείγουσα ἀνάγκη τής συμπληρώσεώς του.

Πόροι του Τ.Ε.Α.Χ.

Εἰς ἐφαρμογὴν τών ἀποφάσεων του Β' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου, τὸ Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ., ὁμοῦ μετὰ του Δ.Σ. τών Χημικῶν Συνταξιούχων, εἰσηγήθησαν εις τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας τὴν ἀνάγκην τής διαρρυθμίσεως τών πόρων του Τ.Ε.Α.Χ., διὰ μετατροπῆς τών ὑπὲρ αὐτοῦ κοινωνικῶν εἰσφορῶν εις ἑκατοστιαίας. Τὸ 'Υπουργεῖον εὐρίσκει λογικὰς κατ' ἀρχὴν τὰς ἀπόψεις τών εκπροσώπων τών Χημικῶν, θὰ τὰς παραπέμψῃ δὲ και εις τὸ 'Υπουργεῖον τών Οικονομικῶν προς τελικὴν αὐτῶν ἔγκρισιν.

'Επιτροπὴ ὑπερεπαγγελματισμοῦ

'Ο Καθηγητῆς κ. Τρ. Καραντάσης ἐδέχθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν Προεδρίαν τής ἐπιτροπῆς μελέτης του θέματος του ὑπερεπαγγελματισμοῦ, ἡ σύστασις τής ὁποίας ἀπεφασίσθη ὑπὸ τής Γεν. Συνελεύσεως τής 25.7.58. 'Η ἐπιτροπὴ αὐτή, θὰ συγκεντρώσῃ τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα διὰ τὴν μελέτην του ζητήματος. 'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, παρακαλοῦνται οἱ ἐκ τών συναδέλφων ἀνεργοὶ, ὅπως καταθέσουν τὰ στοιχεῖα των εις τὴν Ε.Ε.Χ., εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἐπιστολῆς των.

'Εκπαιδευτικά

'Εκ μέρους του Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. συνεχίζονται αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν παράτασιν τής ἰσχύος του Νόμου 3272]55 «περὶ προσλήψεως Χημικῶν εις τὴν Γυμνασιακὴν Μέσην 'Εκπαίδευσιν».

'Επ' εὐκαιρίᾳ καταβάλλεται ἐπίσης προσπάθεια ὅπως : α) 'Απαλειφθοῦν ἐκ του Νόμου 3272 ὠρισμένοι διατάξεις θέτουσαι εις ἴσησον μοίραν τοὺς Χημικοὺς ἐναντι τών λοιπῶν εκπαιδευτικῶν συναδέλφων των και β) συμπληρωθῆ ὁ Νόμος οὗτος εις τρόπον ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ πρόσληψις Χημικῶν και εις τὰς ὑπαρχούσας ἡ ἰδρυθησομένας Τεχνικὰς Σχολὰς.

'Ὡσαύτως συνεχίζονται αἱ ἐνέργειαι διὰ τὴν λύσιν του ἀδικαιολογήτως χρονίσαντος θέματος τής τεχνικῆς διαβαθμίσεως του ἐκ χημικῶν βοηθητικοῦ εκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ τών 'Ανωτάτων 'Εκπαιδευτικῶν 'Ιδρυμάτων.

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Νόμῳ :

Τυπογραφεῖον ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΓΟΥΔΕΛΗ, Γεναδίου 7 — 'Αθήναι
Προϊστ. τυπογρ. ΚΩΝΣΤ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ, Γανοχώρων 41 — Νίκαια